

V divizijski bolnišnici nekje na tirolski fronti je umrl po enem letu svoje vojaške službe v najljubši moški dobi na svoji boleznici dne 17. decembra l. 1916 Matija Zidarič, rojen v dobri, ugledni hiši Zidaričevih na Humu pri Ormožu, sedaj vzoren gospodar v Središču. Mir je ljubil, to je bilo v njegovem prikupljivem značaju; v večni mir, upamo, je Bog vzel iz te dežele nemira njegovo blago dušo. Spaval mirno v tuji zemlji, daleč tam v severni Italiji, in čakaj, da zapoje angelska trobenta!

V ruskem vjetništvu je dne 8. aprila 1916 umrl pošten 33letni mladenič Peter Stuber, doma iz Kosačakov pri Mariboru. Slučaj je nanese, da sta bila z mlajšim bratom Francetom skupaj v vjetništvu. Vjet je bil dne 25. marca 1915. V zadnjem vjetništvu je še prosil domače, naj molijo pri Materi Božji, da bi izprosila skorajšnji mir in srečno vrnitev nesrečnih vjetnikov.

Iz bojišča nam pišejo: Žalostno vest Vam poročam, da je Vaš zvest naročnik Feliks Rauter dne 17. februarja bil zadet od sovražne krogle v srce in je takoj izdihnil. Vsi smo ga imeli radi, ker je bil vrli slovenski mož. Pozdrav vsem naročnikom od Ivana Severa.

Nedavno je na tirolski fronti laška krogla uničila mlado življenje črnovojniku Ivanu Slakan, doma od Sv. Jurija pod Taborom. Rajni, ki je bil star komaj 21 let, je bil odlikovan s srebrno kolajno II. vrste. Bil je krasen in postaven fant; dišile so ga tudi mnoge duševne vrline. Dne 25. februarja se je patrolja 5 mož plazila proti sovražni postojanki. Trčila je ob sovražno patroljo smučačev, ki je stela 30 mož. Naši so se krepko branili in s pomočjo bližnjih prednjih straž sovražnika razkropili. Pri tem je zadela sovražna krogla Slakana tako nesrečno, da je bil v nekaj trenutkih mrtev. Vsi tovariši obžalujemo njegovo smrt in upamo, da je njegova duša splavala v lepše, boljše življenje. V imenu njegovih tovarišev pošilja prisrčne pozdrave Ivan Zajšek.

S tročja vas pri Ljutomeru. Žalostna novica nas je vse vaščane in domače globoko potrla in ranila srca, ko smo dobili žalostno poročilo, da je dne 14. septembra 1916 dal življenje za dom in cesar četovodja Tomaž Košar na južnem bojišču pri Soči. Zadeti je bil od sovražne italijanske granate. Rajni junak je bil star 39 let ter skrben in varčen gospodar. Kot izurjen kolarški mojster je bil daleč okoli na dobrem glasu ter priljubljen od vseh sosedov in znancev. Res hud udarec je za plakačo ženo in dva nepreskrbljena otročiča, ki globoko žalujeta za svojim dragim in skrbnim očetom.

Dobili smo žalostno poročilo, da je dne 18. februarja padel pri Gorici junaške smrti 19letni Gregor Podvršnik, zadet v glavo od sovražne mine. Bil je edini sin in tolažba matere, doma iz Koprivnika pri Framu.

Vsem padlim slovenskim junakom naj bo lahka zemlja!

Kaj bo z mirom?

Vojna besnost se je razpalila na vseh frontah. Povsod se govori o bodočih ofenzivah. A dasiravno so vse armade pripravljene na odločilne bitke, vendar se opaža skoro vsepovsod, da se je že cel svet naveličal sedanje vojske.

V Rusiji ljudstvo burno zahteva kruha in miru. Zadnje dni preteklega tedna so nastali v Petrogradu silni nemiri radi pomanjkanja živil. Samo nedeljo, dne 11. t. m., je bilo pri nemirih v Petrogradu ubitih 300 do 400 ljudi. Mirovna struja pridobiva na Ruskem vedno več pristašev. V dumi (državni zbornici) so stranke, ki so za mir, dobile tako moč, da je vlada zbornično zasedanje dne 11. t. m. nenadoma ukinila. Poslanec Puršikjevič je rekel dne 10. t. m. med drugim, da postaja stranka, ki je za posebej mir z Avstrijo in Nemčijo, vsak dan večja.

V Italiji ljudstvo vedno glasneje zahteva mir. V Florenci in Genovi so imeli socialisti v družbi z drugimi prijatelji miru v nedeljo, dne 11. marca, zborovanja, na katerih so nameravali govoriti o potrebi miru. Vlada je dala shode razgnati. Angleški list „Times“ poroča, da nameravajo v italijanski zbornici pristaši bivšega ministra Giolittija, katoliški poslanci in socialisti spraviti v razpravo predložitelj Italija svojo politiko tako uravna, da se bo čimprej sklenil mir. Mirovna struja baje šteje blizu 100 poslancev. Poslanec Ferri je dne 6. t. m. v zbornici glasno zaklical, da je Italija storila največjo neumnost, ko se je pridružila četversporazumovi pogodbi, da ne sme skleniti posebej miru.

V Franciji in Angliji je še razpoložene za mir zelo v ozadju. Zadnji čas se vsaj ni opazilo kakega večjega dogodka v prilog miru. Na pariškem vseučilišču je bilo dne 7. t. m. veliko zborovanje, na katerem je minister Viviani izjavil, da Francija z Nemčijo ne sklepa prej miru, dokler ne bo Nemčija tepena in dokler se ne vrne Franciji Alzaško-Lotarinško, dokler se ne da Belgiji, Srbiji, Črnigori in Rumuniji popolne neodvisnosti. Gotovo tlači vlada v teh deželah ljudstvo tako, da ne sme govoriti o miru.

Severna Amerika, ki je po svojem predsedniku Wilsonu dosedaj igrala vlogo mešetarja

za mir, je, kar se tiče ljudskega razpoloženja, zelo močno razdvojena. A soditi po najnovejših dogodkih, je večina ameriškega ljudstva za vojsko, vendar tudi struja za mir je močna. Dne 18. marca, ko je sklican kongres, se bo menda odločilo, ali bo Amerika za nadaljevanje in razširjenje vojske, ali pa bo pospešila mirovno gibanje.

Iz nepristranskih držav so glasovi v gibanju, ki bi naj vplivalo na skorajšnji konec vojske, zelo redki.

Kdaj nastopi Amerika?

Do danes so Severnoameriške zvezne države le samo z Nemčijo pretrgale diplomatske zveze, z Avstrijo, Bolgarijo in Turčijo še ne. Nemčiji še vojske tudi niso napovedale. Toda po splošnem mnenju se to ne zgodi le zaradi tega ne, ker še Amerika ni dovolj pripravljena. Kakor hitro bo pripravljena, bo pretrgala z vsemi zveze ter vsem napovedala vojsko. Tako stojimo pred žalostnim dejstvom, da se vojska še vedno bolj širi, namesto da bi se zoževala in pojemala.

Dokazano je, da se je Nemčija res trudila, in se še trudi, da bi dobila Mehiko na svojo stran proti Severni Ameriki. Kakor smo že zadnjič poročali, je pa prišla poslanica Nemčije Mehiki v roke Wilsonu. Dognalo se tudi je, da je zgradila Nemčija v Mehiki in Severni Ameriki več močnih brezžičnih brezovnih postaj, ki obveščajo nemške P-čolne, kedaj odpluje kaka četversporazumova ali ameriška ladja v Evropo. Položaj med Mehiko in Severno Ameriko je precej napet.

Severnoameriške države se zelo trudijo, da bi tudi južnoameriške države pridobile za boj proti našim osrednjim državam. V poštev pridejo pred vsem Argentinijska, Brazilija in Chile. Ker so vse v prostozidarskih kremljih, ni izključeno, da bodo potegnile s prostozidarji, četudi na škodo svojih ljudstev.

Tudi Kitajska se giba proti nam. Po državi je veliko hujskanje, da se postavi Kitajska ob stran četversporazuma. Hujskači so seveda plačani. Kitajska sicer ne bo zabelila četversporazumovega zelja, toda Rusija bi dobivala preko Kitajske lahko vojno gradivo, ker je po morju dobivanje vsled podmorskih čolnov zelo nevarno. Tako celi svet postaja še vedno bolj nor, namesto da bi se trudil za mir med dosedanjimi nasprotniki.

Turška bojišča.

Že zadnjič smo poročali, da so Angleži zasedli v Mezopotamiji mesto Kut-el-Amara ob reki Tigrisu, in da z veliko silo prodirajo v smeri proti Bagdadu. Po vročih bojih južno od Bagdada se je Angležem posrečilo dne 11. marca vkorakati v staroslavno mesto Bagdad. Od severa pa prodirajo Rusi tudi proti Bagdadu. Tudi Rusom se je posrečilo zavzeti razen mesta Hamadan, o čemur smo že zadnjič poročali, še štiri druga važna mesta v severozahodnem delu Perzije. — Na ostalih turških bojiščih nobenih važnejših vojnih dogodkov.

Angleži zasedli Bagdad

Iz Londona se uradno poroča, da so Angleži dne 11. marca zasedli mesto Bagdad. Bagdad je staroslavno mesto v Mezopotamiji ob reki Tigris in šteje 220.000 prebivalcev, je torej eno največjih mest v turškem cesarstvu. Bagdad je bil v 10. in 11. veku po Kr. r. sedež turških sultanov in je štel 2.000.000 prebivalcev. Mesto obdaja staro, visoko, sedaj večinoma razpadlo zidovje, ki priča o nekdanji slavni preteklosti tega mesta. Bagdad leži v rodovitni dolini rek Eufrat in Tigris, približno 70 km severno od mesta Hilleh, kjer se nahajajo razvaline nekdanjega staroslavnega mesta Babilon. Bagdad je važno križišče cest in v trgovinskem oziru eno najvažnejših mest v Turčiji. Večji del železnice, ki bi naj vezala Malo Azijo—Bagdad s Perzijskim zalivom, je že dograjen. V Bagdadu je 100 turških mollinic, 5 katoliških cerkva in sedež katoliškega nadškofa.

Rusi zasedli pet perzijskih mest.

Iz Teherana, glavnega mesta Perzije, se poroča: Ruski poslanik je naznanil perzijskemu ministrskemu predsedniku, da so ruske čete zasedle pet severozahodnih perzijskih mest, med temi važna mesta Hamadan, Bidjar in Kengavar.

Na drugih bojiščih.

Italijansko bojišče.

Na Krasu in v Vipavski dolini so se razvili že zadnje dni preteklega tedna prav živahni artilerijski boji in napadi z minami. Dne 12. marca so naši pri Kostanjevici na Krasu odbili napad močnih italijanskih čet na naše postojanke. Na tirolski fronti se vrstijo posamezni spopadi prednjih čet. Naši so na gori Cima di Boche južno od doline San Pellegrino dne 9. marca vdrli skozi predore, napravljene skozi

sneg, v sovražne postojanke in vjeli 31 mož. — Pri Gorici je naša artilerija dne 9. t. m. sestrelila velik italijanski zrakoplov. Laški letalci so dne 10. marca metali bombe na Trst in druga primorska mesta.

Rusko bojišče.

Rusi se zelo trudijo, da bi na črti od Tatarskega prelaza v Galiciji do moldavskega mesta Oena prebili našo fronto in udrli na Ogrsko. V ta namen so zbrali v ozadju omenjene črte velike množine vojsk. Sedaj se baje samo čakajo na ugoden trenutek, da udarijo. Naši jim močno mešajo štrane. Tako smo jim dne 8. t. m. z naskokom odvzeli važno obmejno višino Magyaroš, ki leži vzhodno od sedmograškega mesta Cik-Sereda. Tudi na ostali fronti, n. pr. ob železnici Zločov—Tarnopol smo dosegli lepe vspehe in smo dne 12. marca vjeli nad 300 Rusov.

Rumunsko bojišče.

Pri moldavskem mestu Oena smo dne 9. t. m. odvzeli Rumunom tri višinske postojanke. Ob Seretu večinoma mir. Ob Donavi se ponavlja obojestranski artilerijski ogenj. Rusi so spravili v izliv Donave 2 P-čolna, ki sta potopila nekaj prevoznih parnikov.

Francosko bojišče.

Vsled ugodnejšega vremena živahni boji v Flandriji, v Šampanji ter ob obeh bregovih reke Mose. Angleško časopisje piše, da se vrše na francoskem bojišču velikanske priprave, ki so že dokončane, pariški listi pa pišejo, da se nahajamo na francoskem bojišču pred velikimi in odločilnimi dogodki.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču so na ozkem ozemlju med jezeroma Ohrida in Prespa napadli močni francoski oddelki naše postojanke, toda brezuspešno. Na ostalem delu fronte običajni topovski ogenj.

Albansko bojišče.

Na albanskem bojišču je napadel oddelek naših letal italijanske vojaške naprave v Valoni z vidnim vspedom ter povzročil velike požare.

Razne politične vesti.

Na Dunaju je imelo dne 7. marca predsedstvo Hrvatsko-slovenskega kluba skupno sejo s Češko zvezo, v kateri so združeni vsi Čehi. Dognalo se je, da vlada v vseh sedaj perečih političnih vprašanjih med Čehi, Hrvati in Slovenci popolno sporazumljenje. Hrvatsko-slovenski klub je nato objavil to-le izjavo: Predsedstvo kluba je prepričano, da bi rešitev notranje-političnih vprašanj brez sodelovanja narodov, kojih življenjski interesi zahtevajo močno stabilno monarhijo med državami srednje Evrope in notranjo ojačenje celokupne monarhije, na obe strani imela kot nasledek naravnost nasprotni učinek. Zaradi tega je nujno potrebno, da se skliče državni zbor ter da se uspešno rešijo narodnopolitična, kakor tudi vprašanja, ki omogočujejo vstrajanje narodov, n. pr. prehranjevalno vprašanje in skrbstvena vprašanja, ki jih razmotriva vlada, ob enem z vprašanjem o povračilu za vojne poškodbe in oskrbi za begunce. Tudi glede na priprave prehoda v mirovno gospodarstvo je neobhodno potrebno sklicanje državnega zbora. Dne 9. t. m. je bilo klubovo predsedstvo sprejeto od ministrskega predsednika grofa Klam-Martinitca, kateremu je raztomlačilo želje Hrvatov in Slovencev. Mi si ne želimo sedaj, kakor nemške stranke, novih narodnopolitičnih bojev, ampak da pošteno preživimo svoje vojskovanje in sebe in da po zmagonosni vojski pridemo kmalu do rednih mirnih razmer.

Znano je, da Poljaki v srcu nočejo ločitve Galicije od ostale Avstrije, posebno sedaj ne, ko bo treba celo Galicijo vsled vojnih poškodb nanovo popraviti in zgraditi. Sedaj so izdelali in objavili načrt za ločitev Galicije od ostale Avstrije, kakor si jo oni mislijo. Vse hočejo imeti samostojno: šolstvo, sodstvo, politično upravo, le finance še hočejo imeti z nami skupno. Nemške stranke, ki vedno govorijo Poljakom zaradi ločitve na srce, so osupnile, ko so videle ta program.

Nemški krščanski socialisti so odpovedali pokorsčino nacionalverbandu, s katerim so dosedaj skupno zahtevali, da se sme državni zbor sklicati le, če se prej zakonito določi nadvlada Nemcev v Avstriji nad drugimi narodi. Dne 7. t. m. je imel krščansko-socialni klub sejo na Dunaju, v kateri niso bili samo gospodje navzoči, ampak tudi kmetje, ki so povedali, da imajo nemški kmetje zdaj vse druge skrbi, nego flčiti druge narode ob steno. — Klub se je izrekel brezpogojno za sklicanje parlamenta.

Bivši deželni glavar kranjski Oton pl. Detelela je dne 13. marca na svojem gradu pri Skofljoki umrl. Pripadal je k stari Slovenski ljudski Stranki, kateri je čeli čes svojega političnega delovanja zvesto in nesebično služil.

V Zagrebu je dne 10. marca umrl predsednik starčevičanske stranke pravo. dr. Mile Starčevič, odvetnik in narodni zastopnik v hrvaškem sa-

boru. Star je bil komaj 55 let. Dr. Mile Starčević je bil rojen v Liki in je izhajal iz znane narodno odlične rodbine Starčevićev. Njegov stric dr. Ante Starčević je bil ustanovitelj radikalne hrvatske stranke prava. Ko je stric umrl, je prevzel nečak dr. Mile vodstvo pravaške stranke. Polagoma so nastale različne struje v stranki in sicer milinovci (zvesti pristaši dr. Mile Starčevića), frankovci (pristaši dr. Franka, sedaj dr. Horvata) in kršćanski socialci (pod vodstvom dr. Pazmana). Leta 1912 so se na zborovanju v Ljubljani vse struje med seboj združile in obenem z našo Vseslovensko ljudsko stranko. Dr. Mile Starčević je bil izvoljen za predsednika osrednjega odbora te velike hrvatsko-slovenske pravaške stranke. Stal je neomajeno na stališču, da se morajo Hrvati in Slovenci v okviru habsburške monarhije združiti, ker le tako združen katoliški narod je močen dovolj, ustavljati se in zmagovito nastopati proti pravoslavnemu srbstvu na Balkanu. Z dr. Mile Starčevićem smo torej tudi Slovenci izgubili ne le svojega prijatelja, ampak tudi svojega političnega voditelja. Zadnja leta je dr. Mile vedno bolehal in ni mogel več javno nastopati. Umrl je ubog, ker je bil kot politik nesebičen in je delal le za svoj ljubljani hrvatsko-slovenski narod.

V Ljubljani so si ustanovili nekateri upravni svetniki Ilirske banke Z a d r u ž n o c e n t r a l o . ki bo njih banko nasičevala z združenim kmetijskim denarjem. Centrala je omejena le na Kranjsko in je torej v tem oziru zapustila stari vseslovenski program, ki je združeval celi hrvatsko-slovenski jug politično, prosvetno in gospodarsko okoli slovenske središča Ljubljane. Vse za ljubi denar, a na škodo našemu kmetu in narodu!

Tedenske novice.

Prošnja za živila. Ubožce boste vedno imeli, je rekel naš Zveličar. V sedanjih časih jih imamo posebno veliko, ne samo takih, ki si zavoljo bolezni ali starosti ne morejo pripraviti vsakdanjega kruha, ampak tudi takih, ki veliko, težko in radi delajo, a niti za težko prisluzhen denar ne dobijo potrebnega živeža. Kršćanska usmiljenost mora pomagati, kjer le more. Najprej je seveda naša dolžnost, da pomagamo najbližnjemu. Prepričani smo, da plemenite duše med Slovenci ne bodo pustile glada in lakote trpeti pred vsem svojih najbližjih jim vaščanov in župljanov. Toda ako smo doma storili svojo dolžnost, ter nam še preostaje kaj svetnih dobrin, sezimo tudi preko mej naših župnij in pomagajmo posebno se o nim, ki v zaledju ob nezadostni hrani težko delajo za branitelje naših front. Naš prevz. g. knezoškof, ki dobro poznajo dobrodnele roke svojih škofljanov napram ubožcem doma, se obračajo v posebnem pismu, ki se bo v nedeljo, dne 18. t. m., prečitalo raz prižnice, na svoje škofljane za pomoč ravno onim, ki opravljajo za naše vojaštvo težka dela v obrtnih tovarnah in rudokopih in pogrešajo potrebnega, krepkega živeža. Seveda naj da vsak, ako more in kolikor more. Zbirca živil v namen, ki ga naznajo g. knezoškof, se naj vrši od 18. do 25. marca. Darila se oddajajo v župnišče. Ker se je vršila v dnevih od 4. do 11. marca nova zaseda nekaterih živil, za to naj bo pobiranje v škofove namene omejeno samo le na maslo, loj, jajca, po-vojeno meso, klobase, sir, zelje, repo, sveže in posušeno sadje, fižol, lečo, grah in zimsko zelenjavo. Krampir, žito in moka se naj ne pobirajo! Višja oblast je zagotovila, da zavoljo takšnega darovanja potrebnega živeža (n. pr. fižola) nihče ne bo nadlegovan ali kaznovan. Darovi se bodo natančno zabeležili in naznanili v Lavantinskem cerkvenem zaukazniku. Vse natančneje se bo naznanilo s prižnic. Bog obilo blagoslovi plemeniti namen tega nabiranja in nakloni trpečim in stradajočim sobratom mnogo darežljivih src!

Živila ubožcem. V škofiji nabrana živila za ubožce se bodo za Veliko noč razdelila med pomanjkanje trpeče delavce v tovarnah in rudokopih ter za ubožce brez vsega imetja v večjih mestih in krajih. Dušni pastirji in drugi zaupni možje lahko takoj naznajo imena takih ubožcev v naši škofiji izvrševalnemu odboru v Mariboru, ki se je pod škofovim predsedstvom sestavil iz kanonikov in enega političnega uradnika.

Sestnajsta vojna pobožnost v Mariboru. Vse kaže, da se bližajo odločilni boji v strašni svetovni vojski. Naši hrabri vojščaki potrebujejo posebno pomoči božje, da bodo ostali stanovitni do končne zmage, pa tudi nam doma je treba milosti in tolažbe iz nebes v teh težavnih časih. Da bi si izposlili vse to od Gospoda, vojnih čet, v ta namen se bo vršila na praznik sv. Jožefa, v ponedeljek, dne 19. marca 1917, v mariborski stolnici 16. vojna pobožnost. Od 5. do 6. ure popoldne bo Najsvetejše izpostavljeno k molitvi, po molitveni uri pa bo pridiga našega prevz. Nadpastirja. Bog sprejmi in usliši milostno naše molitve in prošnje za cesarja in domovino!

Rajni gospod Jožef Kralj, kn.-sk. duh. svetovalec, dekan in župnik v Zavrču, je bil, kakor smo izvedeli, predlagal presvetlemu cesarju v imenovanje za častnega kanonika kn.-sk. Lavantinskega stolnega kapitelja. Žal, da blagi gospod ni dočkal zaslužnega odlikovanja, ki bi mu bilo gotovo v veliko veselje!

Duhovniške vesti. Cesar je vlč. g. Jakoba Hribernik, dekana v Braslovcah, imenoval za častnega kanonika lavantinskega stolnega kapitelja. — Župnijo St. Ilj pri Velenju je dobil č. g. Franc Schreiner, kaplan v Zaleu.

Radodarnost našega cesarja. Nedavno se je vozil naš cesar Karel v avtomobilu iz Dunajske Novave proti Dunaju. Med vožnjo se vlije ploba in cesar je bil prisiljen ustaviti avtomobil in stopiti pod streho. Ker je bilo ravno opoldne, je cesar porabil to priliko, da povzije svojo malo južino, katero je imel pri sebi. Kmalu se je zbralo okrog njega več otrok in tudi nekaj odraslih oseb. Naš cesar ni s prav ničesar povžil, marveč je vsa jedila razdelil med otroke, pijačo pa med odrasle osebe. Vse je osupnila cesarjeva velika radodarnost.

Novo označba na vojaških čepicah. Na vojaških čepicah in gumbih bo odslej namesto črk F J I označena črka K kot začetna črka imena sedanjega cesarja Karla.

Grof Cepelin umrl. V Berlinu je dne 8. marca umrl v visoki starosti 79 let izumitelj znanih, po njem imenovanih zrakoplovov, grof Cepelin. S svojim izumom je dal grof Cepelin, ki je bil vpokojeni nemški general, svoji domovini Nemčiji v roke orodje, ki igra v sedanji svetovni vojski poleg P-čolnov velevažno vlogo.

Vprosilvo odlikovanih. Vojaška poveljstva so po okrajnih glavarstvih poslala na občine sezname odlikovanih vojakov. Dolžnost občine je, da se ti s znami skrbno shranijo ali pa zapišejo v kak po seben občinski zapisnik. Naj se poznejši rodovi vedo, kdo se je v tej krvavi vojski posebno hrabro boril za domovino.

Glasovi iz vjetništva. Iz Rusije smo dobili te dni od našega nekdanjega zvestega sotrudnika Mat. Deželaka iz laške okolice sledečo dopisnico: „Rusija, dne 25. decembra 1916. Vsem prijateljem širše in ožje domovine prijateljske pozdrave! Vaš nekdanji sotrudnik Matevž Deželak, sedaj vojni vjetnik v Rusiji, gubernija Saratov, ujezd Atkarsk, pošta Kobno-Münch.“ — Naša naročnica Barbara Faleš v Račah je dobila od svojega moža Franca Faleš začetkom meseca marca sledečo dopisnico: „Ileky v Rusiji, dne 24. septembra 1916. Preljuba mi Barbča! Z velikim veseljem sem sprejel Tvojo karto. Sedaj sem že na drugem mestu, v tovarni za sol. Dam Ti tudi na znanje, da smo vsi, kateri se tukaj nahajamo, dobili iz Avstrije celo novo vojaško obleko in tudi perilo, plašč, obutje in sploh vse, kar vojak potrebuje. Goreče se zahvaljujem naši se zmiraj dobri Avstriji in sploh vsem tistim, ki so se za nas tu potrudili. Živijo Avstrija! Z Bogom! Zdrava ostani! Franc Faleš, četovodja, Ileky, Rusija.“

Mrtvi se oglašajo. Iz ruskega vjetništva, in sicer iz mesta Petrograd, se je oglašil Ivan Dokl p. d. Lubečov od Negove. Že celih 26 mesecev ni bilo glasu od njega. Dne 2. marca pa je dobila žena veselo poročilo, da še mož živi. Zadnjokrat je pisal dopisnico dne 26. januarja 1915.

Preklic obrekovanja. Graška „Tagespost“ objavlja: V izdaji našega lista od dne 6. septembra 1914 smo pod napisom: „Zapiranje srbskih prijateljev“ objavili dopis iz Celovca, v katerem smo g. dr. Janeza Brejca, odvetnika v Celovcu, imenovali prijatelja Srbov in mu očitali, da je slaboznan razširjevalec in eden izmed najhujših in najdelavnejših voditeljev panslavistične ideje in panslavističnega gibanja na Koroškem in da že dolgo časa spada v zapor, a da se mu je žal pustilo dovolj časa, da je začel spise, ki bi mu morda škodovali. Na podlagi poizvedb, ki so se izvršile v teku tožbe g. dr. J. Brejca zaradi razžaljenja časti proti našemu odgovornemu uredniku, se ne obojavljamo s tem izjaviti, da brezpogojno prekličemo gornje proti dr. Brejcu storjene očitke in trditve kot popolnoma neosnovane, in da obžalujemo, da smo g. dr. Janezu Brejcu storili krivico, ker smo objavili dopis. Uredništvo. — O tej zadevi se piše „Grazer Volksblatt“: Včeraj, dne 12. t. m., bi se morala končati pravda odvetnika dr. Brejca radi razžaljenja časti proti odgovornemu uredniku „Tagespost“ g. Castellizu... K današnji obravnavi je prišel tožitelj s svojim zastopnikom dr. Eislerjem, g. Castelliz z zastopnikom dr. Schlosserjem. Prišlo je do poravnave, vsled katere mora „Tagespost“ storjene trditve preklicati, obžalovati in izjaviti, da se je dr. Brejcu storila krivica. Ta izjava se bo v „Tagespost“ objavila. Razen tega se je „Tagespostin“ zastopnik zavezal, da se bo v zaklad za možstvo 3. vojnega kora v podporo vdov in sirot vplačal določen znesek. Na podlagi te poravnave je dr. Brejca umaknil tožbo. Stroške plača „Tagespost.“

Pomoč za brežiški okraj. Že ponovno smo opozorili, da pri potresi ni trpelo samo mesto Brežice, ampak tudi okoljske občine, n. pr. Zakot več nego Brežice samo. Za to zahteva kršćanska dolžnost, da se vsem pomaga. Nemško časopisje in nemška javnost o tem očividno niso poučeni, ker se pobira skoro izključno samo o Brežice.

Kdo hoče kmetickemu ljudstvu podnoro trgati? S „Stajercem“ se sicer ne bodemo pričali. Toda resnica mora na dan; zato navedemo doslovno sklep osrednjega odbora c. kr. Kmetijske družbe, za ka-

tereja je glasoval, kakor vsi odborniki, tudi slovenski odbornik dr. Verstovšek. Predlog se je glasil: „Centralni odbor se obrni na c. kr. namesništvo, katero naj izda naredbo, vsled katerih se odtegnejo ali zmanjšajo podpore onim dninaricam, ki so prej hodile na delo, sedaj pa vsled dovoljenih podpor nočejo delati.“ Ta sklep je v prid vsem kmetickim posestnikom, malim in velikim in se ne obrača proti pridnim dninaricam, ampak samo proti onim maloštevilnim izjemam, ki se vsled podpore izogibajo delu. Primerjajmo pa ta sklep s predlogi in vlogo ptujskega okrajnega zastopa, ki se glasi v prevodu: „Na prehranjevalni urad na Dunaju in v Gradcu! Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, s katerim so bile urejene pravice do državnih prispevkov, je povzročil, kakor učijo skušnje, ravno nasprotni vspeh svojega namena, ker se s tem uničuje vsako spodbujanje k poljedelskemu delu. Mali posestnik, ki je bil poprej primoran pridelovati, zamore sedaj živeti od državne podpore in seje navadno le toliko, kolikor potrebuje za svojo lastno potrebo; radi tega je deloma vedno manjše veselje do dela, deloma pa ostanejo često velike površine rodovitne zemlje neobdelane.“ Koncem vloge so med drugim označene zahteve: „Da bi se vsem tem slabim razmeram pomagalo, si dovoljuje podpisani okrajni odbor podati te le nasvete: Pod 2. Vlada naj tolmači zakon o pravicah do državnih prispevkov za tiste, ki imajo stalne plače, ugodnejše, za posestnike pa neugodnejše, in naj izvede to načelo potom odredbe. Okrajni odbor Ptuj, dne 6. februarja 1917, Za načelnika: Max Strasschill.“ — Nadaljnji pojasnil ni potreba; vsak čitatelj si zamore napraviti lastno sodno. Vzdržujemo se pa vseh nizkotnih napadov na osebe, ker nečemo slediti sloviti pisavi „Stajerca.“

Ljudske šole nameravajo poddržaviti. Dunajski list „Zeit“ poroča, da se finančno ministrstvo bavi z načrtom, da bi se ljudske in druge nižje šole poddržavile, t. j., da bi odslej namesto občin in dežel država skrbela za zgradbo in vzdrževanje ljudskošolskih poslopij in bi tudi učiteljstvo plačevala iz svojega. Načrt baje pride v razpravo že v prvem zasedanju državnega zbora.

Kmetiki tisočaki in bogati prekupci. Iz Posavja nam piše zaveden slovenski kmet: V 3. številu „Slovenskega Gospodarja“ čitamo, kako nek dopisnik graškega lista „Montagszeitung“ hujska čez slovenskega kmeta. Tisočaki baje kar frčijo na posamezna kmetiska dvorišča in črnovojniki s kmetov baje hodijo z debelonapolnjenimi denarnicami okrog. Dalje trdi tudi omenjeni list, da imajo ljudje še na kmetih skrite velike zaloge masti in čakajo s prodajo, da bodo cene še bolj poskočile. To so pač govorice takih ljudi, ki razumejo o kmetickem stanu toliko kot zajec na boben. Kako si pač more kmet zrediti debele svinje, da bi imel potem dovolj masti za se in za družino in poleg tega še skrite zaloge za prodajo, ko je oblast vse žito odmerila za vsako osebo na grame. Vsak človek pa lahko ve, če ima količkal zdrave pameti, da se svinje z žitom in moko najbolje in najhitreje odebeltijo, s korenjem in repo krmiljene svinje pa nimajo masti. — Nič boljše pač ni pri živini. Za vsako vrsto živine so določene najvišje cene in nakupovalcu so vsaki volji presuhiti za v prvo vrsto. Kmet dobi nizko svoto za vole, nakupovalec pa dobro plačilo. Brez volov si kmet ne more polja obdelovati. Če si z veliko težavo kje kupi vole, jih mora pa zopet drago plačati. Taki so torej sedaj kmetiki dobički! — Ravno ista je z žitom. Oblast rekvirira vse odvišno žito, žitni komisijonarji iščejo v vseh loncih in pod vsakim ostreškom žita. Kar ga je več, hitro ž njim v kak večji mlin. Kmet dobi zopet rekvirirano žito po primeroma nizki cenil plačilo, a bogati gospodje in družbe (vojno-žitno-prometni zavod) imajo velike dobičke pri dragih otrobih in moki. Kdor je primoran otrobe kupovati, je jasna priča, koliko dražji so otrobi od najfinjše bele moke. — Se eno, kar najbolj muči v sedanjem času našega kmeta, pač ne smemo zamaščati. Kmet vsega dela ne more opraviti pri dnevu. Marsikaj ga čaka še za v noči. Da, dostikrat mora čuti in trdo delati celo do polnoči. In sedaj ne dobi nikjer potrebnega petroleja, še za drag denar ne. V nekaterih krajih na Stajerskem ob Savi imajo trgovci baje še dovolj petroleja, a dobi ga le tisti, ki prinese takozvano „mito.“ V blagor vsakemu kmetu in v korist državi bi bilo, če bi oblast tudi prodajo petroleja dajala pod ostro kontrolo. Našega kmeta bi se naj oskrbelo s potrebnim petrolejem, da bi si ljudje mogli opraviti kaj dela ponoči, ko je sedanje pomanjkanje delavcev tako izredno veliko.

Kako se naj zavarujemo zoper tatove? Iz rogaškega okraja nas vprašajo: Znano Vam je, da pri nas v rogaškem okraju tatovi opravljajo zelo pogosto svoj zločin. Kako jih naj odženemo? Mi nismo nobenega streliva ne za samokrese, ne za puške. Kam se naj obrnemo, da bi se nam preskrbelo streliva in krogel za samokrese? — Odgovor: C. kr. okrajno glavarstvo je dolžno skrbeti za varnost prebivalcev pred tatovi in roparji. Ker žandarji ne morejo preprečiti obiskov tatinskih druhal, naj občina takoj prosi za zanesljivo možo na okrajnem glavarstvu, da se jim preskrbi strelivo, da se boste mogli sami braniti pred neljubimi obiski. Občina naj odločno zahteva od politične oblasti potrebnega streliva. Dobro je, da si preskrbite orožne liste. Ako pa